

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2024 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в III кварталі 2024 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Чернівецької області** в III кварталі 2024 року свідчать, що, незважаючи на війну, брак обігових коштів та високі ціни на енергоносії, респонденти очікують зростання виробництва товарів і послуг в Україні, проте, як і раніше, очікують погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується зростання цін. Девальваційні очікування посилилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні: баланс відповідей – 9.1% у попередньому кварталі – «мінус» 45.5%) (графік 1). У цілому по Україні – 3.7%;
- зростання цін на споживчі товари та послуги: 72.7% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 10.0% (як у попередньому опитуванні), у цілому по Україні – 54.5%. Головними чинниками інфляції респонденти називають курс гривні до іноземних валют, витрати на виробництво та воєнні дії (графік 2);
- посилення девальвації національної валюти: знецінення гривні відносно долара США очікують 100.0% респондентів області (у попередньому кварталі – 90.0%). У цілому по Україні – 88.5%;
- погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств: баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у II кварталі 2024 року – «мінус» 27.3%). У цілому по Україні – «мінус» 0.9% (таблиця);
- зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції: баланс відповідей – «мінус» 9.1% (як у II кварталі 2024 року) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 10.5%;
- зменшення інвестиційних видатків на виконання будівельних робіт і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – по «мінус» 9.1%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 3.2% та 7.5% відповідно;
- зменшення кількості працівників на своїх підприємствах нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 27.3%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 10.9%;
- пришвидшення зростання цін на товари / послуги, що купують підприємства: баланс відповідей – 100.0% (у II кварталі 2024 року – 81.8%). Водночас респонденти очікують нижчі темпи зростання цін на продукцію власного виробництва: баланс відповідей – 63.6% (у попередньому кварталі – 72.7%) (графік 6). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів і курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- пришвидшення зростання витрат на одиницю продукції та на оплату праці одного найманого працівника: баланси відповідей – 54.5% і 45.5% відповідно (у попередньому кварталі – 45.5% і 27.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають воєнні дії та їх наслідки, брак обігових коштів та занадто високі ціни на енергоносії (графік 5).

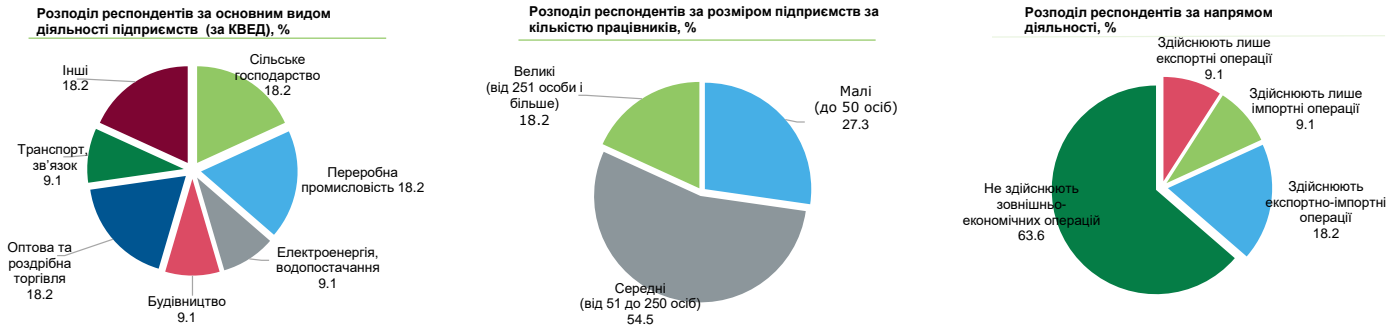
Респонденти очікують, що потреби в запозичених коштах для фінансування діяльності підприємств найближчим часом зростуть. Підприємства області, які планують брати банківські кредити (36.4%), обирають запозичення виключно в національній валюті (графік 8). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають занадто високі ставки за кредитами, наявність інших джерел фінансування та надмірні вимоги до застави (графік 9).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 97.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

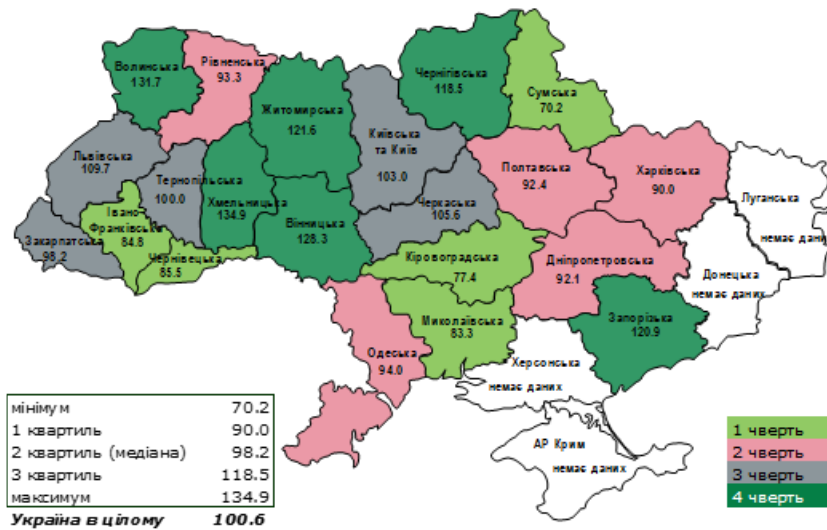
- поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий: баланс відповідей – 9.1% (у II кварталі 2024 року – 54.5%). У цілому по Україні поточний фінансово-економічний стан респонденти оцінюють як поганий – «мінус» 6.0%;
- рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний: баланс відповідей – 0.0% (четвертий квартал поспіль);
- підприємства області спроможні задовольнити неочікуване збільшення попиту за рахунок власних виробничих потужностей: баланс відповідей – 27.3% (у попередньому кварталі – 18.2%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 31 липня – 15 серпня 2024 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

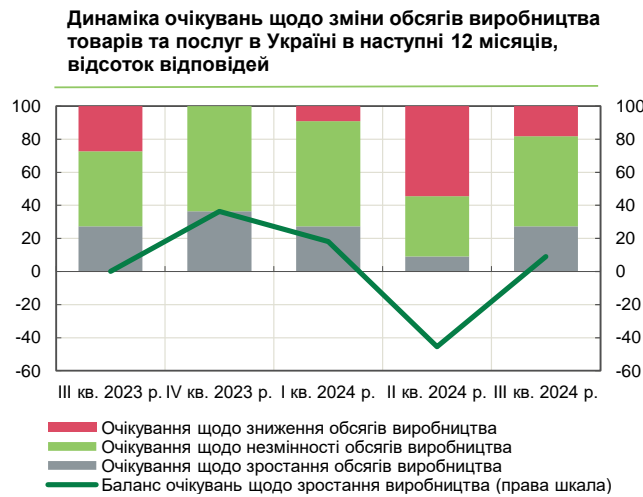
*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

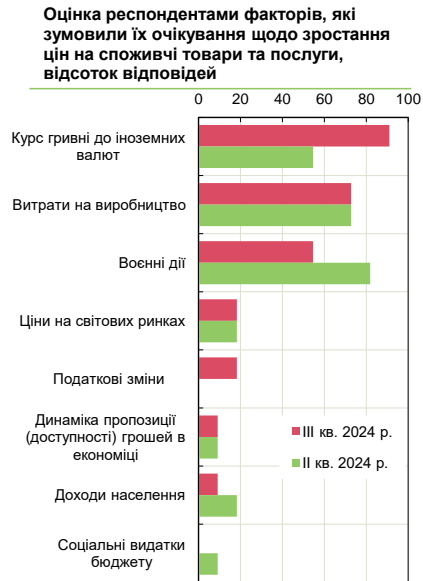
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.	I кв. 2024 р.	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.
фінансово-економічного стану	-9.1	9.1	-18.2	-27.3	-9.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.2	-10.0	10.0	-9.1	-9.1
інвестиційних витратків на проведення будівельних робіт	9.1	-9.1	27.3	-9.1	-18.2
інвестиційних витратків на машини, обладнання та інвентар	18.2	18.2	18.2	-9.1	-18.2
кількості працівників	-9.1	-27.3	9.1	-27.3	-18.2

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

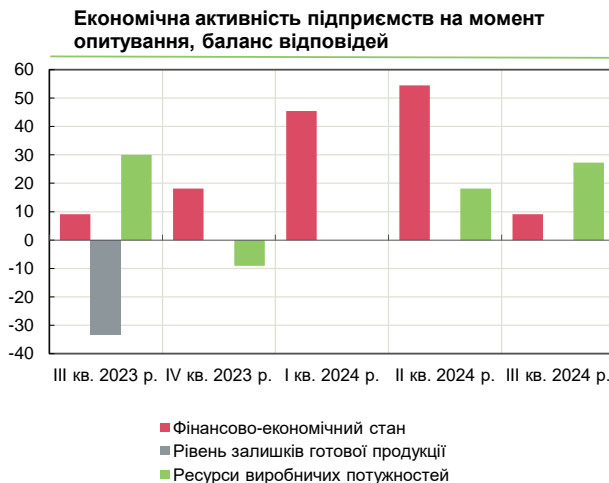
Графік 1

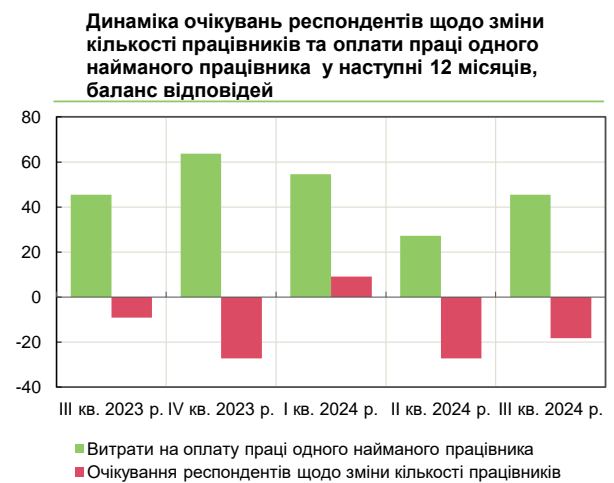
Графік 2

Графік 3

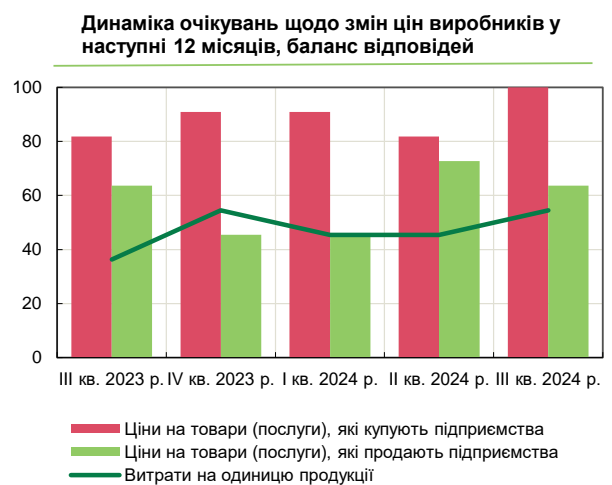
Графік 4

Графік 5

Графік 6

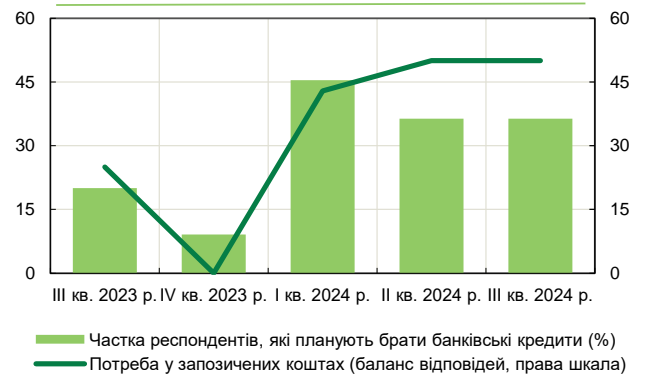
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

